

Selvitys osuuskaupan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2023

Johdanto

Osuuskauppa Hämeenmaa (jäljempänä ”osuuskauppa”) noudattaa osuuskuntalain ja muun lainsäädännön, osuuskaupan sääntöjen ja toimielinten hyväksymien työjärjestysten lisäksi Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa 1.1.2020 voimaan tulleita hallinnointikoodin suosituksia olennaisilta osin huomioiden kuluttajaosuuskunnan erityispiirteet.

Tämä selvitys osuuskaupan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (CG-selvitys) ja siihen liitetty palkitsemisraportti on laadittu hallinnointikoodin suositusten mukaisesti. Hallinnointikoodi on luettavissa osoitteessa <http://cgfinland.fi>. Osuuskauppa esittää selvityksen toimintakertomuksesta erillisenä raporttina.

Keskuskauppakamarin vuonna 2006 julkaiseman kannanoton mukaan omistuspohjaltaan laajojen, toiminnan laajuudelta huomattavien tai alueellisesti taikka valtakunnallisesti merkittävien yhteisöjen tulisi noudattaa hallinnointikoodia siltä osin kuin se on niiden erityispiirteet huomioon ottaen mahdollista ”noudata tai selitä” -periaatteen mukaisesti eli siten, että mahdollinen poikkeaminen ja poikkeamisen syy on ilmoitettava. Kannanoton mukaan tällaisia yhteisöjä ovat esimerkiksi laajasti omistetut osuuskunnat.

Selvityksen tavoitteena on lisätä osuuskaupan toiminnan läpinäkyvyyttä ja parantaa tiedonkulkua asiakasomistajille ja muille osuuskaupan sidosryhmille sekä siten lisätä kiinnostusta osuuskaupan toimintaa kohtaan.

Poikkeamat hallinnointikoodista

Hallinnointikoodi on pörssiyrityksille laadittu, ja sen suositukset täydentävät lainsäädännöstä tulevia velvoitteita. Se ei siten lähtökohtaisesti kaikilta osin sovellu osuuskaupan noudatettavaksi. Poikkeamat hallinnointikoodista perustuvat pitkälti siihen, että osuuskauppa on kuluttajaosuuskunta, joka eroaa olennaisesti listatuista ja muista osakeyhtiöistä. Lisäksi 1.1.2020 voimaan tulleen hallinnointikoodiuudistuksen taustalla on ollut keskeisesti koodin esipuheen mukaan osakkeenomistajien oikeudet -muutosdirektiivi (”Direktiivi”), jonka velvoitteet implementoitiin osaksi kansalliseen lainsäädäntöön 10.6.2019, jota ei kuitenkaan sovelleta osuuskauppaan. Osuuskaupan sääntöjen mukaan jäsenenä voi olla vain luonnollisia henkilöitä ja kullakin jäsenellä voi olla vain yksi osuus. Osuuskaupan toiminnan tarkoitus on palvelujen ja etujen tuottaminen jäsenille eikä voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Toiminnan tarkoituksen toteuttamiseksi, ja jotta omistajaohjaus ja omistajien osallistuminen voi toteutua tehokkaasti ja kattavasti, osuuskaupalla on edustajisto ja hallintoneuvosto. Poikkeamilla muun muassa parannetaan edelleen viestintää ja päätöksentekoa osuuskaupan hallinnon kesken ja annetaan hallintoneuvoston sisältävän hallintorakenteen kautta jäsenistölle laajemmin vaikutusmahdollisuuksia osuuskaupan toimintaan.

Ottaen huomioon yllä todetun osuuskaupan olennaiset poikkeamat hallinnointikoodista ovat seuraavat:

- Osuuskaupassa on sääntöjen mukaan ns. kaksipuolainen hallintomalli, eli hallituksen ja toimitusjohtajan lisäksi osuuskaupalla on hallintoneuvosto.
- Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto valitsee hallituksen (suositus 5) edellä tässä kohdassa mainituilla kaksipuolaiseen hallintomalliin liittyvillä perusteilla.
- Sääntöjen mukaan edustajisto valitsee hallintoneuvoston jäsenet kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain hallintoneuvoston jäsenistä on erovuorossa noin yksi kolmasosa (suositus 6). Kolmen kalenterivuoden toimikausi on perusteltua jatkuvuuden turvaamiseksi hallintoneuvoston työssä.
- Sääntöjen mukaan osuuskaupan toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana (suositus 20). Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, koska osuuskaupalla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa.
- Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto päättää hallituksen sijaan toimitusjohtajan palkkiosta (suositus 22). Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, sillä hallintoneuvosto myös valitsee toimitusjohtajan ja toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana.
- Osuuskaupalla on palkitsemispolitiikka, mutta sen sisältö poikkeaa hallinnointikoodissa tarkoitetun Pörssiyhtiölainsäädännön edellyttämästä palkitsemispolitiikasta. Sääntöjen mukaan edustajisto valitsee kevätkokouksessa nimeämisvaliokunnan valmistelevaan sekä edustajiston että hallintoneuvoston jäsenten palkkioperusteita ja määrää ja syyskokouksessa päättää edustajiston jäsenten, hallintoneuvoston puheenjohtajien ja jäsenten palkkioista. Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto päättää toimitusjohtajan palkkauksen perusteista ja hallintoneuvoston puheenjohtaja sopii yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti. Osuuskaupan palkitsemisraportointi ei täysin vastaa palkitsemisraportointia, jota arvopaperimarkkinalaki ja valtiovarainministeriön asetus osakkeen liikkeeseenlaskijan palkitsemispolitiikasta ja palkitsemisraportista ("Pörssiyhtiölainsäädäntö") edellyttää pörssiyhtiöiltä (suositus 1, suositus 4, suositus 17, suositus 20, suositus 22)

Osuuskauppa ja S-ryhmä

Osuuskauppa on S-ryhmään kuuluva alueosuuskauppa. Osuuskaupan omistavat sen 173031 jäsentä (jäsenmäärä 31.12.2023), joita osuuskaupan sääntöjen mukaan kutsutaan asiakasomistajiksi tai omistajiksi.

S-ryhmä on yritysryhmä, jonka muodostavat alueosuuskaupat ja niiden omistama Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) sekä näiden tytäryhtiöt. S-ryhmän tarkoituksena on tuottaa palveluja ja etuja asiakasomistajille. SOK tuottaa osuuskaupoille hankinta-, asiantuntija- ja tukipalveluita sekä vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta ja liiketoimintaketjujen kehittämisestä.

Osuuskaupan tehtävänä on sääntöjensä mukaan liiketoimintaa harjoittamalla tuottaa palveluja ja etuja jäsenilleen ja näin edistää jäsentensä taloudellista hyvinvointia. Osuuskaupan liiketoiminta-alueet ovat vähittäiskauppa, matkailu- ja ravitsemiskauppa sekä palvelutoiminta.

Osuuskauppa-konserniin kuuluvat emo-osuuskunta ja sen tytäryhtiöt: Hämeenmaan Kiinteistöt Oy, yksittäisiä kiinteistöyhtiöitä, Hämeenmaan Rauta Oy, Nelipyörä Oy, ja Hämeenmaan Hyvis Oy. Tytäryhtiöihin on keskitetty konsernin autokauppa, rautakauppa ja kiinteistövarallisuus. Hyvis Oy on Hämeenmaan henkilöstön työhyvinvointiin keskittynyt yhtiö.

Osuuskauppa hyödyntää liiketoiminnassaan S-ryhmän yhteisiä ketjuohjausorganisaatioita. Liiketoiminta-alue- ja palvelutoimintokohtaiset ketjuohjausorganisaatiot johtavat ja koordinoivat S-ryhmän ketjutoimintaa SOK:n hallituksen valvonnassa. S-ryhmä-tasoista päätöksentekoa varten SOK:n johtajiston tueksi on muodostettu johtamisen tukiryhmät. Liiketoiminnan ja palvelutoimintojen tukiryhmät koostuvat pääsääntöisesti osuuskauppojen toimitusjohtajasta ja johtoryhmän jäsenistä sekä SOK:n palveluksessa olevista johtajista.

Osuuskaupan hallintomalli

Osuuskaupan hallintomalli on hallinnointikoodista poiketen ns. kaksiportainen ja koostuu edustajiston lisäksi hallintoneuvostosta, hallituksesta ja toimitusjohtajasta alla olevassa kuvassa esitetyn mukaisesti. Yhtiön operatiivisessa johtamisessa toimitusjohtajaa avustaa johtoryhmä.



Edustajisto

Edustajisto käyttää osuuskuntalain mukaista omistajien päätösvaltaa osuuskaupassa. Sen toimivalta vastaa osakeyhtiön yhtiökokouksen toimivaltaa. Edustajisto mm. vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden osuuskaupan johdolle sekä valitsee hallintoneuvoston jäsenet. Edustajisto myös päättää sääntöjen muuttamisesta sekä mahdollisesta sulautumisesta ja jakautumisesta.

Lisäksi edustajiston keskeinen tehtävä on välittää osuuskaupan johdolle asiakasomistajien ideoita ja toiveita osuuskaupan palveluiden parantamiseksi. Se siis toimii myös keskustelufoorumina johdon ja asiakasomistajien välillä.

Vuonna 2023 edustajiston kevätkokous pidettiin 18.4.2023 ja syyskokous 21.11.2023.

Edustajiston jäsenet 31.12.2023:

Jäsenalue 1: Lahti

Forsman Juha-Pekka, seurakunnan toimistonhoitaja, Lahti
Harmaala Minna, sairaanhoitaja AMK, ensihoitaja, Lahti
Himanen Hannu, opetusneuvos, Lahti
Känkänen Kari, maanviljelijä, Lahti
Lehto Rami, kaupunginvaltuutettu, Lahti
Liski Petri, näyttelijä, eläkekassan johtaja, muusikko, Lahti
Niemi Harri, liikkeenharjoittaja, Lahti
Niinistö Sari, aikuiskasvatustieteen maisteri, terveydenhoitaja, Lahti
Sairomaa Tomi, kohdevalvoja, Lahti
Salakka Helena, opinto-ohjaaja, aineenopettaja, Lahti
Tervo Jaana, myyjä, luottamusmies, Lahti
Toivonen Seppo, everstiluutnantti evp, Lahti
Vahter Merja, kauppias, HHJ PJ, Lahti
Vartiainen Onerva, kauppatieteiden maisteri, Lahti
Viinikka Anneli, kodinhoitaja, eläkkeellä, Lahti

Jäsenalue 2: Asikkala, Padasjoki, Heinola, Hartola, Sysmä, Hollola, Kärkölä, Orimattila, Myrskylä

Aakala Seija, perushoitaja, Hollola
Fågel Jarkko, kunnanhallituksen puheenjohtaja, HHJ, Hartola
Kasakkamäki-Heikkinen Auli, liikunta-asianhoitaja, Hollola
Lehtimäki Kirsi, sairaanhoitaja AMK, Heinola
Luostarinen Eino, erikoislääkäri, Asikkala
Nieminen Tero, yrittäjä, taksiautoilija, Orimattila
Perkiö Irmeli, eläkeläinen, Heinola
Suominen Minna, kättilö, Hollola
Varjo Niina, terveydensuojeluinsinööri, rakennusterveysasiantuntija, Heinola
Varsaluoma-Upola Sanna, agrologi, maatalousyrittäjä, Asikkala

Jäsenalue 3: Hämeenlinna, Forssa, Janakkala, Hattula, Riihimäki, Jokioinen, Tammela, Hausjärvi, Loppi, Humppila, Ypäjä

Ahonen Antti, FM, vt. kunnanjohtaja, Hämeenlinna
Elo Irmeli, koulutuspäällikkö, Janakkala
Heinonen Satu, lasten ja nuorten erityisohjaaja, Hämeenlinna
Hirviniemi Erja, sairaanhoitaja AMK, Riihimäki
Häggman Johanna, sairaanhoitaja, Forssa
Jokinen Hanna, lähihoitaja, Hattula
Jussila Samuel, agrologi AMK, maatalousyrittäjä, Janakkala
Kankaanmäki Päivi, fysioterapeutti, yrittäjä, Hämeenlinna
Kannisto Rita, luokanopettaja, Janakkala
Kylliäinen Kylli, vanginvartija, päihdetyöntekijä, Hämeenlinna
Laakso Sirpa, alueluottamusmies, myyjä, Hämeenlinna
Lehtonen Kari-Veli, rehtori, eläkkeellä, Riihimäki
Lähde Joni, tuotantotyöntekijä, pääluottamusmies, Loppi
Mänki Marianne, agrologi, maanviljelijä, Jokioinen
Nylund Piia, koneistaja, Janakkala
Olkinuora Piia, KTM, Finance specialist, Hämeenlinna
Pura Eero, maanviljelijä, Tammela
Ryhtä Iikka, erikoissairaanhoitaja, eläkkeellä, Forssa
Tervatuli Riikka, myyjä, Riihimäki
Äijälä Jutta, FM, asiakkuuspäällikkö, Hämeenlinna

Edustajiston nimeämisvaliokunta

Edustajistolla on osuuskaupan säännöissä tarkoitettu nimeämisvaliokunta, joka valmistelee hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien valintaa sekä edustajiston ja hallintoneuvoston jäsenten palkkioperusteita ja määrää.

Nimeämisvaliokuntaan kuuluu kuusi edustajiston jäsentä. Lisäksi kokouksiin osallistuu hallintoneuvoston puheenjohtaja, toimitusjohtaja ja nimeämisvaliokunnan sihteeri. Nimeämisvaliokunnan jäsenten toimikausi päättyy, kun uusi nimeämisvaliokunta on nimetty.

Hallintoneuvosto

Osuuskaupalla on sääntöjen mukaan hallintoneuvosto. Se kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kolme kertaa vuodessa.

Kokoonpano ja valinta

Hallintoneuvostoon kuuluu 23 jäsentä, joista edustajisto valitsee 21 jäsentä ja osuuskaupan henkilöstö kaksi jäsentä. Hallintoneuvoston jäsenet valitaan kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston jäsenten toimikaudet on porrastettu jatkuvuuden turvaamiseksi niin, että vuosittain päättyy noin kolmasosan toimikausi.

Hallintoneuvoston monimuotoisuudesta on määrätty osuuskaupan säännöissä. Hallintoneuvostoon valitaan osuuskaupan jäseniä, joilla on riittävä hallinnollisten ja liiketaloudellisten asioiden tuntemus, ja jotka edustavat mahdollisimman monipuolisesti osuuskaupan jäsenistöä. Sääntöjen mukaan henkilöä ei voida valita hallintoneuvoston jäseneksi, jos hän on täyttänyt ennen toimikauden alkua 68 vuotta.

Edustajiston nimeämisvaliokunta valmistelee edustajiston syyskokoukselle ehdotuksen hallintoneuvoston kokoonpanoksi. Osuuskauppa myötävaikuttaa siihen, että hallintoneuvoston jäsenten monimuotoisuutta, mukaan lukien ikä- ja sukupuolijakauma, koskevat tavoitteet huomioidaan etsittäessä uusia hallintoneuvoston jäseniä.

Edustajiston valitsemien jäsenten lisäksi osuuskaupan säännöissä määrätään, että osuuskaupan henkilöstö valitsee henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain perusteella hallintoneuvostoon kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Henkilöstön edustajien toimikausi hallintoneuvostossa on kolme vuotta. Henkilöstöedustuksen tavoitteena on muun muassa tarjota henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa osuuskaupan organisaatioon, parantaa viestintää ja päätöksentekoa ja lisätä luottamusta johdon ja henkilöstön välillä. Henkilöstön edustajat eivät kuitenkaan osallistu sellaisten asioiden käsittelyyn, jotka koskevat yrityksen johdon valintaa, erottamista, johdon sopimusehtoja, henkilöstön työsuhteen ehtoja taikka työtaistelutoimenpiteitä.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja vähintään yhden varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan.

Tehtävät

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa osuuskaupan hallintoa. Lisäksi hallintoneuvoston tärkeimmät tehtävät ovat:

- ☐ osuuskaupan strategian ja vuosittaisten taloudellisten kokonaistavoitteiden vahvistaminen
- ☐ osuuskaupan toiminnan huomattavasta supistamisesta tai laajentamisesta päättäminen sekä
- ☐ hallituksen ja toimitusjohtajan valinta.

Hallintoneuvosto saa toimitusjohtajalta ja hallitukselta säännöllisin väliajoin hallintoneuvoston tehtävien hoitamiseksi riittävät tiedot. Käytännössä tietojen antaminen tapahtuu vähintään kolme kertaa vuodessa pidettävien hallintoneuvoston kokousten yhteydessä.

Hallintoneuvoston nimeämisvaliokunta

Ottaen huomioon hallintoneuvoston sääntömääräiset tehtävät hallintoneuvosto päättää niitä koskevien valiokuntien perustamisesta. Hallintoneuvostolla on nimeämisvaliokunta, joka valmistelee hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan valintaa. Nimeämisvaliokuntaan kuuluu hallintoneuvoston puheenjohtaja sekä neljä muuta hallintoneuvoston keskuudestaan vuodeksi kerrallaan valitsemaan jäsentä. Lisäksi kokouksiin osallistuvat toimitusjohtaja ja nimeämisvaliokunnan sihteeri. Hallintoneuvoston valintamenettely varmistaa omistajien vaikuttamismahdollisuudet hallituksen kokoonpanoon ja sitä kautta koko osuuskaupan toimintaan.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Hallintoneuvoston kokousten johtamisen lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtäviä ovat mm.

- ☐ toimitusjohtajan hallinnollisena esimiehenä toimiminen
- ☐ hallintoneuvoston kokousten valmistelu yhdessä hallituksen kanssa.
- ☐ sopia yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkauserusteiden mukaisesti.
- ☐ edustajiston kokousten koollekutsuminen hallintoneuvoston puolesta.

Vuosi 2023

Hallintoneuvostossa oli vuonna 2023 23 jäsentä. Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2023 kolme kertaa.

Vuonna 2023 hallintoneuvoston jäseninä toimivat:

Rautaoja Jarkko, DI, toimitusjohtaja, Heinola	puheenjohtaja
Sillanpää Nina, varhaiskasvatuspäällikkö, Riihimäki	varapuheenjohtaja
Eliander Tanja, myyntipäällikkö, Hämeenlinna (esihenkilöiden edustaja)	
Hyväkkä Sari, fysioterapeutti, Orimattila	
Jormanainen Lauri, vanginvartija, Riihimäki	
Jussila Sari, agrologi, Heinola	
Koskinen Outi, maaseutuyrittäjä, opettaja, Turenki	
Kurki-Suonio Paula, asianajaja, Lahti	
Lanki Tommi, liikuntatoimenjohtaja, Lahti	
Lehtimäki Mikko, toimitusjohtaja, Nastola	
Mäentalo Mika, vanhempi rikoskonstaapeli, Heinola	
Nurmi Jari, psykologi, palvelukehittäjä, Hämeenlinna	
Oivo Jari, toimitusjohtaja, Lahti	
Oksanen Anna-Reeta, luokanopettaja, Lahti	
Pura Veli-Matti, maaseutuyksikön päällikkö, maanviljelijä, Tammela	
Rajala Virpi, työsuojeluvaltuutettu, Lahti (työntekijöiden edustaja)	
Rantanen Vesa, agronomi, Jokioinen	
Rissanen Jari, diakoni, sosionomi AMK, Lahti	
Sieppi Päivi, ympäristöneuvontapäällikkö, Hämeenlinna	
Soittila Seppo, viihdetaiteilija, Hauho	
Valkonen Pasi, yrittäjä, Hartola	
Vesala Jouko, rovasti, Lahti	
Yli-Pirilä Pia, psykoterapeutti, sairaanhoitaja, Katinala	

Hallintoneuvoston arvio jäsenten riippumattomuudesta

Henkilöstön edustajia lukuun ottamatta muut hallintoneuvoston jäsenet ovat hallintoneuvoston arvion mukaan riippumattomia osuuskaupasta.

Koska osuuskaupan omistajilla on osuustoiminnan periaatteiden mukaisesti kullakin vain yksi osuus, osuuskaupalla ei ole merkittäviä omistajia, joista hallintoneuvoston jäsenet voisivat olla riippuvaisia.

Hallitus

Kokoonpano ja valinta

Sääntöjen mukaan osuuskaupan hallituksen muodostavat puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ja 4–6 hallintoneuvoston kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan.

Hallituksen jäsenten valinnan valmistelutyön tekee hallintoneuvoston nimeämisvaliokunta. Valmistellessaan ehdotusta valiokunta arvioi hallituksen kokoa ja kokoonpanoa sekä hallituksen jäseniltä vaadittavia ominaisuuksia osuuskaupan nykyisten ja kehittyvien tarpeiden näkökulmasta. Valmistelutyön tavoitteena on varmistaa, että hallitus on riittävän monimuotoinen muun muassa sukupuoli- ja ikäjakaumaltaan ja että jäsenillä on toisiaan täydentävä kokemus ja monipuolinen osaaminen sekä pätevyys hallituksen tehtävien tehokkaaseen hoitamiseen. Sääntöjen mukaan hallitukseen valittavalla tulee olla liiketaloudellisten ja hallinnollisten asioiden hyvä tuntemus. Hallituksen jäsenten tulee toimikauden alkaessa olla osuuskaupan jäseniä ja alle 68-vuotiaita.

Tehtävät

Hallituksen tehtävänä on hoitaa osuuskaupan asioita osuuskuntalain, osuuskaupan sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman työjärjestyksen sekä edustajiston ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden ja päätösten mukaisesti.

Työjärjestyksen mukaisesti hallitus käsittelee ja päättää osuuskaupan kannalta taloudellisesti, liiketoiminnallisesti ja periaatteellisesti merkittävistä asioista. Hallituksen keskeisiä tehtäviä ovat:

- ☐ operatiivisen liiketoiminnan johtaminen ja valvominen
- ☐ osuuskaupan strategian valmistelu ja strategiasta päättäminen
- ☐ osuuskaupan taloudellisten tavoitteista ja toimintasuunnitelmista päättäminen
- ☐ merkittävistä investoinneista päättäminen
- ☐ osuuskaupan konsernirakenteesta ja organisaatiosta päättäminen

Lisäksi hallitus päättää osuuskaupan jäseneksi hyväksymisestä, jäsenetujen periaatteista sekä jäsenten erottamisesta ja pitää osuuskaupan jäsenistä jäsenluetteloa.

Hallitus ei ole sen tehtävät ja kokoonpano huomioiden pitänyt tarpeellisena perustaa hallituksen päätettäväksi kuuluvia asioita valmistelevia valiokuntia.

Vuosi 2023

Hallituksessa oli vuonna 2023 viisi jäsentä joista 40 % oli naisia. Hallitus kokoontui 13 kertaa vuoden 2023 aikana.

Hallituksen jäsenet vuonna 2023



Olli Vormisto
toimitusjohtaja



Outi Hongisto
Senior Advisor, Lahti



Jussi Maksimainen
toimitusjohtaja, Hollola



Minna Patosalmi
hallituksen puheenjohtaja,
Orimattila



Jussi Suomaa
agronomi, Parola

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuuden vuosittain ja ilmoittaa ketkä heistä ovat riippumattomia osuuskaupasta ja sen merkittävistä osuuden- ja osakkeenomistajista. Hallituksen jäsen toimittaa riippumattomuuden arviointia varten tarpeelliset tiedot. Hallituksen jäsenten riippumattomuutta arvioidaan hallinnointikoodin riippumattomuuskriteerien pohjalta.

Hallituksen puheenjohtajana toimii sääntöjen mukaan osuuskaupan toimitusjohtaja. Kaikki muut hallituksen jäsenet ovat hallituksen arvion mukaan riippumattomia osuuskaupasta.

Koska osuuskaupan omistajilla on osuustoiminnan periaatteiden mukaisesti kullakin vain yksi osuus eikä osuuskaupassa ole muita osuuksia tai osakkeita, osuuskaupalla ei ole merkittäviä osuuden- tai osakkeenomistajia, joista hallituksen jäsenet voisivat olla riippuvaisia.

Hallituksen itsearviointi

Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan. Arviointi toteutetaan yleensä itsearviointina, ja sen tulokset käydään läpi ja niistä keskustellaan vuoden ensimmäisessä kokouksessa.

Tunnistettut kehityskohteet otetaan huomioon hallituksen tehtäviä suunniteltaessa ja hallintoneuvoston nimitysvaliokunta ottaa tulokset huomioon valmistellessaan ehdotustaan hallintoneuvostolle hallituksen kokoonpanoksi.

Toimitusjohtaja

Osuuskaupalla on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on hoitaa osuuskaupan juoksevaa hallintoa lain ja sääntöjen sekä toimielinten päätösten ja ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että osuuskaupan kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan toimii hallintoneuvoston valitsema henkilö.

Toimitusjohtaja toimii myös hallituksen puheenjohtajana. Tämä hallinnointikoodista poikkeava käytäntö on perusteltua, koska osuuskaupalla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa. Lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajalla on säännöissä määriteltyjä valvontaan liittyviä erityistehtäviä.

Hallintoneuvosto nimittää toimitusjohtajan ja hyväksyy toimitusjohtajasopimuksen ehdot. Hallinnointikoodista poiketen, koska toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana, toimitusjohtajan nimittää hallituksen sijaan hallintoneuvosto.

Osuuskaupan toimitusjohtaja on Olli Vormisto. Toimitusjohtajan sijainen on Jouni Viljanen.

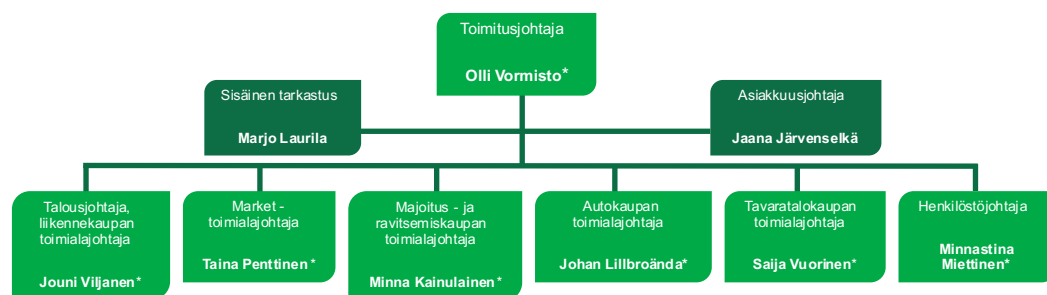


Olli Vormisto
toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja Olli Vormisto

- Syntynyt 1967
- KTM
- S-ryhmässä vuodesta 1989
- Osuuskauppa Hämeenmaa, talousjohtaja ja toimialajohtaja 2001–2012
- Osuuskauppa Hämeenmaan johtoryhmässä 2001–2012 ja 2014–
- Etelä-Karjalan Osuuskaupan toimitusjohtaja 2012–2014
- Osuuskauppa Hämeenmaan toimitusjohtaja 2014–
- Eläkesopimuksen mukainen ikä 63
- S-Pankki Oy, hallituksen jäsen 2017–
- Kaupan Liitto, hallituksen jäsen 2023–
- Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK), hallituksen jäsen 2017–2022
- Työeläkevakuutusyhtiö Elo, hallintoneuvoston jäsen 2014–2021
- Piklas Oy, hallituksen jäsen 2013–2014 ja 2017–2018 sekä hallituksen puheenjohtaja 2015–2016 ja 2019–2021
- Hämeen Kauppakamari, hallituksen jäsen 2016–2017, hallituksen varapuheenjohtaja 2018–2021 ja hallituksen puheenjohtaja 2022–
- Lahti Region Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 2021–
- Lahden Teollisuusseura, hallituksen jäsen 2003–2012 ja 2014–

Johtoryhmä



Johtoryhmän, joka ei ole osuuskaupan toimielin, tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa osuuskaupan operatiivisessa johtamisessa ja valmistella hallitukselle annettavia esityksiä. Näitä esityksiä ovat mm. osuuskaupan liiketoimintastrategiat, tavoitetasot, toimintasuunnitelmat ja budjetit sekä merkittävät investointi- ja realisointihankkeet. Johtoryhmällä ei ole lakiin tai osuuskaupan sääntöihin perustuvaa toimivaltaa. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kaksi kertaa kuukaudessa.

Vuonna 2023 johtoryhmään kuuluivat:

JOHTORYHMÄN JÄSENET (31.12.2023)

Toimitusjohtaja Olli Vormisto

- Syntynyt 1967
- KTM
- S-ryhmässä vuodesta 1989
- Osuuskauppa Hämeenmaa, talousjohtaja ja toimialajohtaja 2001–2012
- Osuuskauppa Hämeenmaan johtoryhmässä 2001–2012 ja 2014–
- Etelä- Karjalan Osuuskaupan toimitusjohtaja 2012–2014
- Osuuskauppa Hämeenmaan toimitusjohtaja 2014–
- Eläkesopimuksen mukainen ikä 63

Talousjohtaja, toimialajohtaja (liikennekauppa) Jouni Viljanen

- Syntynyt 1970
- Yo-merkonomi
- S-ryhmässä vuodesta 1997
- Osuuskauppa Hämeenmaa, käyttötavarakaupan toimialajohtaja 2014–2018
- Osuuskauppa Hämeenmaa, ABC-ketjun toimialajohtaja 2003–2013 ja 2015–
- Osuuskauppa Hämeenmaa, talousjohtaja 2019–
- Osuuskauppa Hämeenmaan johtoryhmässä vuodesta 2003–
- Eläkesopimuksen mukainen ikä 63

Toimialajohtaja (majoitus- ja ravitsemiskauppa) Minna Kainulainen

- Syntynyt 1980
- Restonomi YAMK
- S-ryhmässä vuodesta 2003
- Osuuskauppa Hämeenmaa, vt. toimialajohtaja 2021–
- Osuuskauppa Hämeenmaan johtoryhmässä 2021–
- Eläkesopimuksen mukainen ikä 63

Toimialajohtaja (autokauppa) Johan Lillbroända

- Syntynyt 1976
- Tradenomi
- S-ryhmässä vuodesta 2014
- Osuuskauppa Hämeenmaa, toimialajohtaja 2023–
- Osuuskauppa Hämeenmaan johtoryhmässä 2023–
- Eläkesopimuksen mukainen ikä 63

Henkilöstöjohtaja Minnastina Miettinen

- Syntynyt 1970
- VTM
- S-ryhmässä vuodesta 1997
- Osuuskauppa Hämeenmaa, henkilöstöjohtaja 2023–
- Osuuskauppa Hämeenmaan johtoryhmässä 2023–
- Eläkesopimuksen mukainen ikä 63

Toimialajohtaja (marketkauppa) Taina Penttinen

- Syntynyt 1977
- KTM
- S-ryhmässä vuodesta 2003
- Osuuskauppa Hämeenmaa, toimialajohtaja 2015–
- Osuuskauppa Hämeenmaan johtoryhmässä 2015–
- Eläkesopimuksen mukainen ikä 63

Toimialajohtaja (käyttötavarakauppa) Saija Vuorinen

- Syntynyt 1970
- KTM
- S-ryhmässä vuodesta 1997
- Osuuskauppa Hämeenmaa, toimialajohtaja 2019–
- Osuuskauppa Hämeenmaan johtoryhmässä 2019–
- Eläkesopimuksen mukainen ikä 63

Tytäryhtiöt

Tytäryhtiön hallitus valitsee osuuskaupan hallituksen hyväksymän toimitusjohtajan tytäryhtiölle ja osuuskaupan hallitus nimittää tytäryhtiöiden hallitukset.

Tytäryhtiöiden toimintaa ohjataan osuuskaupan konserniperiaatteiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan, että osuuskaupan toiminta on tehokasta, sen taloudelliset ja muut tiedot ovat luotettavia ja että osuuskauppa noudattaa soveltuvia säännöksiä ja toimintaperiaatteita. Sisäinen valvonta koostuu riskienhallinnasta, talousvalvonnasta, sisäisestä tarkastuksesta sekä niistä tukevista politiikoista.

Osuuskaupan sisäisen valvonnan toimintaperiaatteissa määritellään osuuskaupassa ja sen tytäryhtiöissä sovellettava sisäisen valvonnan prosessi. Sisäisen valvonnan prosessi sisältää valvonnan tavoitteen asettamisen, valvonnan suunnittelun ja toteutuksen, toiminnan tehokkuuden testauksen, seurannan ja jatkuvan kehittämisen ja raportoinnin.

Osuuskaupan hallituksen vastuulla on varmistaa, että osuuskauppa on määritellyt sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet.

Osuuskaupan hallitus vastaa sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallintajärjestelmien seurannasta. Sisäinen tarkastus avustaa hallitusta sen seurantavelvollisuuden täyttämisessä varmistamalla, että osuuskauppakonsernin valvontatoimenpiteet on suunniteltu ja otettu käyttöön asianmukaisesti.

Toimitusjohtaja, toimialojen ja liiketoimintayksiköiden johtajat ja tytäryhtiöiden hallitukset toimitusjohtajineen suorittavat liiketoiminnan ohjausta ja valvontaa päivittäisessä toiminnassa omalla vastuualueellaan.

Riskienhallinta

Osuuskaupan riskienhallinnan tärkein tavoite on tunnistaa ja hallita osuuskauppakonsernin strategian toteuttamiseen ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit.

Hallitus vahvistaa ja määrittelee osuuskauppakonsernin riskienhallintaperiaatteet ja valvoo riskienhallinnan tehokkuutta. Riskienhallinta on hallituksen valvonnassa integroitu osaksi johtamisprosessia. Osuuskaupan strategiapäivityksen yhteydessä kartoitetaan liiketoiminnan riskejä toimialoittain ja arvioidaan niitä riskin merkittävyyden sekä todennäköisyyden perusteella.

Sisäinen tarkastus

Osuuskaupan hallituksella on vastuu osuuskaupan hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä kirjanpidon ja varainhoidon luotettavuudesta sekä riskienhallinnasta.

Osuuskaupassa on kaksi sisäistä tarkastajaa, jotka suorittavat sisäiseen tarkastukseen liittyviä tehtäviä. Sisäinen tarkastaja -toiminto toimii toimitusjohtajan alaisuudessa ja raportoi säännöllisesti toimitusjohtajalle ja hallitukselle. Hallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja toimintasuunnitelman.

Tilintarkastus

Osuuskaupan tilinpäätöstä, konsernitiilinpäätöstä, kirjanpitoa ja hallintoa tarkastavat kaksi tilintarkastajaa, joista yhden tulee olla tilintarkastuslaissa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja, ja tarvittaessa yksi tai kaksi varatilintarkastajaa. Edustajisto valitsee tilintarkastajat. Edustajiston nimeämisvaliokunta valmistelee tilintarkastajien valintaa.

Vuonna 2023 varsinaisina tilintarkastajina jatkoivat Otto Joki ja Panu Juonala ja varatilintarkastajana jatkoi Ernst & Young Oy.

Lähipiiriliiketoimet

Osuuskaupassa arvioidaan ja seurataan lähipiirin kanssa tehtäviä liiketoimia. Osuuskuntalaki ei määrittele pörssiosuuskuntia lukuun ottamatta lähipiiriä. Hallinnointikoodin mukainen lähipiiri määräytyy kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IAS 24) mukaisesti, mutta se perustuu pörssiyhtiöitä pakottavaan säännökseen. Osuuskauppa määrittelee lähipiirin rakenteensa kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen erityisesti huomioon lähipiiritoimia koskevan suosituksen tarkoituksen ja ottaen mahdollisuuksien mukaan huomioon hallinnointikoodin mukaisen lähipiirin. Siihen kuuluvat muun muassa kaikki konserniyhtiöt, hallituksen, hallintoneuvoston ja johtoryhmän jäsenet sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Mahdolliset eturistiriidat otetaan huomioon päätöksenteossa. Osuuskaupalla ei ole ollut osuuskaupan kannalta olennaisia hallinnointikoodin mukaisia lähipiiriliiketoimia, jotka poikkeaisivat osuuskaupan tavanomaisesta liiketoiminnasta tai jotka olisi tehty muutoin kuin tavanomaisin markkinaehdoin.

Taloudellinen raportointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän kattavalla taloudellisten tunnuslukujen ja ennusteiden raportoinnilla. Sisäisen raportoinnin lisäksi osuuskauppa julkistaa säännöllisesti tiedot taloudellisesta tilanteesta ja liikevaihdon kehityksestä.

Osuuskauppa julkistaa tilinpäätöksensä helmikuussa ja puolen vuoden toimintaa koskevan katsauksensa heinä-elokuussa.

Muu tiedottaminen

Osuuskaupan viestinnästä vastaava yksikkö huolehtii siitä, että asiakasomistajien ja muiden asiakkaiden sekä sidosryhmien käytössä on riittävästi oikeaa tietoa osuuskaupasta ja sen toiminnasta.

Tietoa on saatavilla osuuskaupan internetsivuilla osoitteessa hameenmaa.fi sekä pyydettyäessä myös kirjallisesti. Koko S-ryhmän tiedot ovat osoitteessa www.s-kanava.fi.

Toimielinten palkitseminen 2023¹

Johdanto

Hallinnointikoodissa tarkoitettu palkitsemispolitiikka on lakiin perustuva pakollinen velvoite pörssiyhtiöille. Sen johdosta tämä Osuuskaupan palkitsemispolitiikka ei täysin vastaa palkitsemispolitiikkaa, jota arvopaperimarkkinalaki ja valtiovarainministeriön asetus osakkeen liikkeeseenlaskijan palkitsemispolitiikasta ja palkitsemisraportista edellyttää pörssiyhtiöiltä.

Palkitsemisen päätöksentekoprosessi

Edustajisto päättää vuosittain syyskokouksessa edustajiston jäsenten ja hallintoneuvoston puheenjohtajien ja jäsenten palkkioista. Päätöksenteko tapahtuu vuosittain edustajiston kevätkokouksessa valittavan edustajiston nimeämisvaliokunnan valmistelusta. Hallintoneuvoston palkkioista päätetään SOK:n hallintoneuvoston palkitsemisvaliokunnan antaman palkkiosuosituksen pohjalta.

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkioista ja toimitusjohtajan palkkauksen perusteet. Hallituksen jäsenten palkkiot päätetään S-ryhmässä tehdyn tehtävän vaativuusarvioinnin ja SOK:n palkitsemisvaliokunnan antaman suosituksen pohjalta. Hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtävänä on sopia yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti.

SOK:n hallintoneuvosto antaa palkitsemisvaliokunnan esityksestä suosituksia toimitusjohtajan tulospalkitsemisen perusteista. Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta muun johtoryhmän palkat luontoisetuineen sekä tulos- ja kannustepalkkiojärjestelmän perusteet hyväksytään vuosittain hallituksessa.

Hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan palkkiot maksetaan rahakorvauksina tai luontoisetuina. Osuuskaupan toimitusjohtajaa lukuun ottamatta hallituksen jäsenet eivät kuulu osuuskaupan muiden palkitsemis- tai eläkejärjestelmien piiriin.

Hallintoneuvoston palkkiot

Vuonna 2023 hallintoneuvoston kokouspalkkio oli 320 euroa per kokous ja hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksettiin kuukausipalkkio, jonka suuruus oli 2 210 euroa ja hallintoneuvoston varapuheenjohtajan kuukausipalkkio oli 1 160 euroa. Lisäksi hallintoneuvoston jäsenet ovat olleet oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen osuuskaupan matkustussäännön ja edustajiston hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Nimeämisvaliokunnan kokouksesta maksettiin kokouspalkkio, jonka suuruus oli 320 euroa per kokous.

¹ Hallinnointikoodin mukaan erillinen asiakirja.

Hallituksen palkkiot

Vuonna 2023 hallituksen jäsenille maksettiin nimeämisvaliokunnan esityksen mukaisesti kuukausipalkkio, jonka suuruus oli 1 200 euroa kuukaudessa ja kokouspalkkio 530 euroa per kokous. Lisäksi hallituksen jäsenille korvattiin matkakulut osuuskunnan matkustussäännön mukaan. Osuuskaupan toimitusjohtaja ei kuulu näiden palkkioiden piiriin.

Toimitusjohtajan palkitseminen

Toimitusjohtajan kiinteitä palkitsemisen osia ovat kuukausipalkka, sekä hänelle maksettavat luontaisedut. Toimitusjohtajan kiinteä kuukausipalkka oli vuonna 2023 32 673,39 euroa (392 080,68 euroa vuodessa). Lisäksi hänelle maksettavien luontoisetujen määrä oli vuoden lopussa 20 euroa kuukaudessa (240 euroa vuodessa).

Muuttuvat palkanosat eli lyhyen ja pitkän aikavälin kannustimet ovat olennainen osa toimitusjohtajan palkitsemista. Muuttuvien palkanosien osuus kokonaisansioista on enintään 50 %.

Lyhyen aikavälin kannustimen arviointijakso on yksi vuosi ja kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla toimitusjohtajan osalta kolmen kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa.

Toimitusjohtaja kuuluu lisäksi pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on kolme vuotta ja sitä koskevan kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla toimitusjohtajan kolmen kuukauden palkkaa vastaava summa vuodessa (9 kk kolmessa vuodessa). Kannustepalkkio maksetaan kolmen vuoden kuluessa arviointijakson päättymisestä (1/3 vuodessa) edellyttäen, että palvelussuhde on maksuhetkellä voimassa.

Toimitusjohtajan tulos- ja kannustepalkkioperusteet sovitaan hallintoneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kanssa.

Perusteina voivat olla mm. tulos, osuuskaupan vastuullisuus, prosessien tehokkuus, asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys, jotka edistävät osuuskaupan toiminnan tarkoituksen toteutumista. Palkkiomittareita, joiden avulla seurataan suoritusperusteiden täyttymistä, on asetettu sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän näkökulmista.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Toimitusjohtajalle on otettu maksuperusteinen lisäeläke.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Toimisuhteen päättyessä osuuskaupasta johtuvasta syystä toimitusjohtaja on oikeutettu kuuden kuukauden palkan määräiseen erokorvaukseen.

Tiedot johtoryhmän palkitsemisesta

Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta muiden johtoryhmän jäsenten kiinteä kuukausipalkka oli vuonna 2023 yhteensä 75 434 euroa (905 208 euroa vuodessa). Lisäksi heille maksettavien luontoisetujen määrä on yhteensä 26 376 euroa vuodessa.

Johtoryhmän jäsenet kuuluvat lyhyen aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on yksi vuosi ja kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla kunkin johtoryhmän jäsenen osalta 2,5:n kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa. Kannustepalkkio maksetaan edellyttäen, että palvelussuhde on maksuhetkellä voimassa.

Johtoryhmän jäsenet kuuluvat lisäksi pitkän aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on kolme vuotta ja sitä koskevan kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla kunkin johtoryhmän jäsenen osalta 2,5:n kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa vuodessa (7,5 kk kolmessa vuodessa). Kannustepalkkio maksetaan kolmen vuoden kuluessa arviointijakson päättymisestä (1/3 vuodessa) edellyttäen että palvelussuhde on maksuhetkellä voimassa.

Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta johtoryhmän tulos- ja kannustepalkkioperusteet hyväksytään hallituksessa. Osuuskauppa on ottanut huomioon SOK:n palkitsemisvaliokunnan valmistelemat ja SOK:n hallintoneuvoston päättämät tulos- ja kannustepalkkiojärjestelmäsuositukset.

Johtoryhmän jäsenten eläkeikä on 63 vuotta. Johtoryhmän jäsenille on otettu maksuperusteinen lisäeläke.

Johtoryhmän jäsenten irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Työsuhteen päättyessä osuuskaupasta johtuvasta syystä johtoryhmän jäsenet ovat oikeutettuja kuuden kuukauden palkan määräiseen erokorvaukseen.